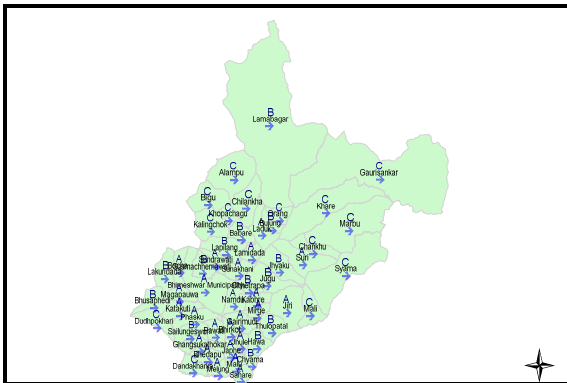

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण नक्सा

अनुमानित खाद्य असुरक्षित जनसंख्या

खाद्य असुरक्षित गा.वि.स. (चरण ३ र ४)	अनुमानित जनसंख्या (चरण ३ र ४)
जोखिममा रहेको कुल जनसंख्या	NA
जिल्लाको कुल जनसंख्या	१८६४५७

स्रोत : जनगणना २०६८

चरण वर्गीकरण सूचकहरू

सूचकहरू	गा.वि.स. समूह		
	A	B	C
प्रभाव परिणाम			
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)	१	१	१
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	१	१	१
तीव्र बाल कुपोषण (६-२९ महिना)-दुबलोपन	१	१	१
उपलब्धता			
वाली १ उत्पादन स्थिति (मकै क, ख र ग)	१	१	१
वाली २ उत्पादन स्थिति (धान क र ख, कोदो ग)	१	१	१
वाली ३ उत्पादन स्थिति (माहुँ क, ख र ग)	१	१	१
धरधुरीहरूमा खाद्यवस्तुको संचितता	१	२	३
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यवस्तुको संचितता	१	१	१
पहुँच			
चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य वस्तुहरूको बजार मूल्य	१	१	१
गाविस भित्र र छिमेकी गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू	१	१	१
आम्दानी: गैर काष्ठ वन पैदावार, नगदे/उच्च मूल्य वाली र साना व्यवसाय	१	१	१
पशुजन्य आम्दानी: मासु, दुध, अण्डा, माछा, मह	१	१	१
विप्रेषण	१	१	१
उपयोग			
रोगव्याधी र माहामारीका घटनाहरू	१	१	१
खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई	१	१	१
स्थिरता			
जलवायुजन्य जोखिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुखा, हिमपात, असिनापात र हुरीपलास	१	१	१
विपदजन्य घटनाहरू: मृकम्प, आगजनी	१	१	१
वाहिरि बसाईसराई (अभावबाट प्रेरित)	१	१	१
नागरिक सुरक्षा (सामाजिक हिंसा र बन्द/अवरोध)	१	१	१
समग्र वर्गीकरण	१	१	१
४ महिनाको पूर्वानुमान			

खाद्य सुरक्षा / जीविकोपार्जनमा भएको समानताको आधारमा गाविसहरूको समूह बनाइएको छ। हरेक सूचकको वर्गीकरण सन्दर्भ सूचकको परिभाषात्मक मापसंग मेल खाएको आधारमा गरिएको छ।

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण :

- चरण १. न्यूनतम खाद्य असुरक्षित** — जीविकोपार्जनका पद्धतिहरू (उपायहरू) परिवर्तन नगर्किन धरधुरीहरूले खाद्य र गैर खाद्य आवश्यकताहरू पूरा गरिरहेको (जति रहेको) अवस्था। यी धरधुरीहरू आफ्नो सामाजिक, प्राकृतिक तथा आर्थिक क्षमताका कारण विद्यमान खतरा, प्रकोप, संकट, माहामारी र इन्च वा हिंसाका कारण हुन सक्ने सानो स्तरका तनावहरू झेल्न सक्ने अवस्थामा हुन्छन्।
- चरण २. मध्यमस्तरिय खाद्य असुरक्षित (नगदको बरबसा)** — धरधुरीहरूले परम्परागत निर्वाह पद्धति अपनाएर न्यूनतम खाद्य आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्न सक्ने अवस्था, तर केही आवश्यकता गैर खाद्य आवश्यकताका लागि भने यी धरधुरीहरूले पछि परिसकेको अवस्था। परिपूर्ति गर्न नसकिने खाद्यका निवार्णपद्धतिहरू अपनाएर उक्त आवश्यकता पूरा गर्न सकिनेछन्।
- चरण ३. उच्चतम खाद्य असुरक्षित (वा संकटको अवस्था)** — धरधुरीहरूमा सार्विक तीव्र कुपोषण वा यो भन्दा माथिल्लो स्तरको कुपोषण निम्त्याउने खाद्य उपभोग अभावको अवस्था; जीविकोपार्जनका साधनहरू दुराचार गतिमा रियाएर (बेचबिखन गरेर) मात्र न्यूनतम खाद्य आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्ने अवस्था जसले गर्दा धरधुरीहरूलाई भने बढी खाद्य उपभोग अभाव तर्फ ढकेल्दै लैजान सक्ने हुन्छ।
- चरण ४. गम्भीर खाद्य असुरक्षित (वा आतंकाशीन बरबसा)** — धरधुरीहरूले जीविकोपार्जनका साधनहरू नगुमाइकन खाद्य तथा गैर खाद्य आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्न नसक्ने अवस्था। यस अवस्थाले अति उच्च स्तरको तीव्र कुपोषणलाई प्रेरित गर्दछ जसले उच्च रोगता र मृत्युदर बढाउनुका साथै औसत आयु घटाउँदछ। यस अवस्थामा इन्चका कारण उच्च स्तरको हिंसा र हिंसात्मक प्रतिवन्धको सम्भावना हुन्छ। तत्काल कार्यक्रम वा सहयोगको आवश्यकता रहेको अवस्था।
- चरण ५. मानवीय आपतकालीन (वा आतंकाशीन बरबसा)** — सो क्षेत्रका प्रायः सम्पूर्ण धरधुरीहरूमा खाद्य र गैर खाद्य आवश्यकताहरूको चरम अभावको अवस्था जहाँ भोकमरी, अभाव, मुख्य स्रोतहरूको परिपूर्ति नहुने गरी क्षति भएको र मानव जीवनको क्षति पेटि सकेको अवस्था। सम्पूर्ण धरधुरीहरू खाद्यान्न र अन्य आधारभूत आवश्यकताहरूको तीव्र अभावको पुनीतमा हुन्छन्- खतरा, प्रकोप, माहामारी फैलिएको वा पुर्वाधारहरूको विनाश र सेवाहरू अवरुद्ध भएको अवस्था। तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता।

पूर्वानुमान: सुधार हुने, यथावत रहने, बिग्रने

जिल्ला खाद्य सुरक्षा संञ्जाल सन्देश सारसंक्षेप: जि.प्र.का., जि.वि.स., जि.कृ.वि.का., जि.पहरी.का., जि.प.से.का., जि.व.का., जि.भू.सं.का., जि.शि.का., म.वा.का., जि.स्वा.का., ने.रे.सो., उ.वा.सं., ग्रामिण विकास टुकी संघ, को.ले.वि.का.

जिल्ला खाद्य सुरक्षा बुलेटिन तथा खाद्य सुरक्षा संञ्जाल सम्बन्धित अन्य प्रकाशनहरू नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणालीको निम्न वेबसाइटमा पाउन सकिन्छ।

<http://www.nksap.org.np/district>

This product is funded by the European Union
The views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of the European Union.

खाद्य सुरक्षा संश्लेषण तालिका

जिल्ला: दोलखा

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-कार्तिक, २०७१ (Mid July-Mid Nov 2014)

पूर्वानुमान अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 014-Mid March, 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति : ६ पौष, २०७१ (12/21/2014)

खाद्य सुरक्षा चरण (१, २, ३, ४, ५)	क्लस्टर (A, B, C)	अवस्था विश्लेषण (कृपया मुख्य सूचकहरूबारे उल्लेख गर्नुहोस् : खाद्य उपभोगको स्थिति, जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति, तीव्र बाल कुपोषणको स्थिति, घरमा अनाजको सञ्चिति, बजारमा खाद्यवस्तुको उपलब्धता, बाध्य बसाइसराईको अवस्था	कारणहरू (कृपया सान्दर्भिक कारणहरू उल्लेख गर्नुहोस् जस्तै: अन्नबालीको उत्पादन स्थिति, कृषिजन्य उपजको बिक्री एवं अन्य स्रोतबाट आम्दानी, प्राकृतिक प्रकोप, बेरोजगारी, मूल्य वृद्धि, नागरिक सुरक्षा आदि)	पूर्वानुमान (↑→↓)	कारणहरू (खाद्य उपभोगको स्थिति, बालीको उत्पादनबाट घरायसी अनाज सञ्चितिमा प्रभाव, बजार पहुँच एवं आपूर्ति, कृषिजन्य उपजको बिक्री वितरणको अवस्था, मानवीय सहयोग, जलवायु जोखिमका घटनाहरूको पूर्वानुमान आदि)	गत चौमासिक अनुगमन अवधिको तुलनामा हाल के परिवर्तन भएको छ ?
१	A	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था राम्रो रहेको । * परम्परागत दिगो जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * घरघुरी खाद्य सञ्चिति ४ महिना भन्दा बढीको लागी रहेको । * बजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । 	करिव ८०% भन्दा बढी घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका, मकै भित्रि सकेको उत्पादन ७%ले बढेको, धान र कोदो भित्रिने क्रममा रहेको, अपर तामाकोशी, भोरखोला, खानीखोला जलविद्युत आयोजना, निजि तथा सरकारी भवन निर्माणको काम जारी रहेको, मुल्य सामान्य अवस्थामा रहेको, ढुवानी नियमित रहेको, विप्रेषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको, कृषि तथा पशुजन्य लगायत आन्तरिक पर्यटनको आम्दानी बढ्दो क्रममा रहेको तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको पाईएको छ ।	→	धान र कोदो भित्रिने, पशु तथा कृषिजन्य आम्दानी भई रहने, जिल्लाको सरोकारवाला निकायबाट अनुगमन अन्य समयको भन्दा बढाईने र इन्धनको मुल्य घटी रहेकोले मुल्य स्थिर रहने साथै अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना नियमित रहने । सरकारी/निजि/गैसहरूको काम तिब्र गतिमा शुरूवात हुने हुँदा रोजगारी वृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ । विप्रेषण प्रवहा अधिल्लो अवधिको तुलनामा कम हुने भयता पनि बाहिर जाने मानिसहरूको संख्यामा वृद्धि भएकोले विप्रेषण पनि बढ्ने अनुमान गरिएको छ ।	मकै भित्रेको, कृषि कार्यमा रोजगारी वृद्धि भएको ।
१	B	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था राम्रो रहेको । * परम्परागत दिगो जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * बजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । * प्रयाप्त आम्दानीको अवसरहरू रहेको । 	यस समूहका करिव ८०% घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका, मकै र बर्षे आलु भित्रि सकेको र मकैको उत्पादन ७%ले बढेको, अपर तामाकोशी र खानीखोला साना जलविद्युत लगायत विद्यालय भवन निर्माण आयोजना संचालनमा रहेको, ढुवानी नियमित रहेको, इन्धनको मुल्य घटि रहेकोले खाद्यवस्तुको बजार भाउ स्थिर रहेको, विप्रेषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको र कृषि तथा पशुजन्य आम्दानी बढ्दो क्रममा रहेको तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको छ ।	→	धान र कोदो भित्रिने, विप्रेषण निरन्तर हुने, पशु तथा कृषिजन्य आम्दानी हुने, इन्धनको मुल्य घटि रहेकोले खाद्यवस्तुको बजार भाउ स्थिर रहेको, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना नियमित रहनुका साथै निजि तथा सरकारी लगायत गैसहरूको निर्माण परियोजना सम्बन्धि कामहरूको शुरूवात हुने हुँदा रोजगारीको अवसर बढ्ने अनुमान रहेकोले आम्दानीको अवसर राम्रो हुनेछ ।	मकै र बर्षे आलु भित्रेको, ब्यावसायीक पशु पालन ब्यावसाय वाट बढी आम्दानी भएको ।
१	C	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था सन्तोषजनक रहेको । * परम्परागत जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * बजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । * रोजगारी तथा आम्दानीको अवसरहरू राम्रो रहेको । 	यस समूहका घरघुरीहरूले यो अवधिमा मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दुध, मासुको उपभोग गरिरहेको अवस्था छ । मकै र बर्षे आलु भित्रि सकेको, अपर तामाकोशी र खानीखोला साना जलविद्युत लगायतका आयोजना संचालनमा रहेको साथै ढुवानी नियमित रहेको, बजार मुल्य स्थिर रहेको, विप्रेषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको, गैरकाष्ठ वन पैदावरबाट आम्दानी भएको, आलु र पशुजन्य आम्दानी भएको, तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको ।	→	यस अवधिमा घरघुरीहरूले कोदो, मकै, चामल, दुध, मासुको उपभोग गरी रहेका हुने अनुमान गरिएको छ ।, कोदो भित्रिने, विप्रेषण निरन्तर रहने, बिउ आलु बिक्रीबाट आम्दानी हुने, पशुजन्य उपज र गैरकाष्ठ वन पैदावरबाट आम्दानी हुने, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजनाको काम नियमित रहने, इन्धनको मुल्य घटि रहेकोले खाद्यान्नको मुल्य स्थिर रहने । यसका साथै निजि तथा सरकारी लगाएत गैसहरूको लगानीका आयोजनाहरूको काम संचालनको समय शुरु हुने हुँदा रोजगारीको अवसरका वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ ।	मकै र आलु भित्रेको

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : दोलखा

ब्लष्टर : ए

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : भि.न.पा. काब्रे, मेलुङ, नाम्दु, गैरीमूदी, शहरे, भिरकोट, जके, मालु, पवटी, बोच, भेडपु, लादुक, सुन्द्रावीवा, मागापौवा, जिरी, सुनखानी, फस्कु, मिर्गे, ध्याङ्सुकाठोकर, सुर्गे, लामोडाडा, काटाकुटी, भुले (२३ गा.वि.स. र १ न.पा.)

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-कार्तिक, २०७१ (Mid July-Mid Nov, 2014)

पूर्वनिमान अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 014-Mid March, 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति: ६ पौष, २०७१ (12/2/2014)

सन्दर्भ सूचकहरू	सूचनाको स्रोत		विरवसनीयता √=विरवसनीय ? =नपुष्ट	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकको पूर्वनिमान ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या
	स्रोत	मिति						
खाद्य उपभोग <i>(खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)</i>	८०% भन्दा बढी घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१	करिव ८०% भन्दा धेरै घरघुरीहरूले आफ्नो उत्पादन, दैनिक ख्यालामजदुरी,पशुजन्य उत्पादनको विधिक र विप्रेषणको आम्दानीबाट खाद्यान्नको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको निस्क्यो छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले मकै, चामल, दुग्ध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको पाईन्छ।	→	धान र कोदो भित्रिने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार बृद्धि हुने साथै पशुजन्य उत्पादनबाट आम्दानी भई रहने हुनाले आधारभूत खाद्यान्न परिपूर्ती गर्न सहज हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले मकै, चामल, दुग्ध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरिरहेका हुने अनुमान रहेको छ।		
	६०-८०% घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम							
	४०-६०% घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम							
	२०-४०% घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम							
	<२०% घरघुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम, तीव्र खाद्य तथा पोषण असुरक्षाको अवस्था- तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता							
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	दीर्घकालीन परम्परागत जीविकोपार्जनमा पद्धतिहरू र साधनहरू- उम्कहराई, ज्यालादारी काम, गैर काष्ठ वन पैदावार र स्थानीय उम्कहराईको बेचाबिचन र कर्मचारीको उपभोग	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१	स्थायी स्वरमा संचालित घर निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत, जिरीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय भवन निर्माण लगायतका निजि/सरकारी/वैयसहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू तथा कृषि मजदुरी, स्थायी उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचाबिचन गर्ने र विप्रेषण बाट भएको आम्दानीबाट नै जीवन निर्वाह भईरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाईन्छ।	→	सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरूको काम को सुरुवात हुने, अपर तामाकोसी जलविद्युत, जिरीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय भवन निर्माण लगायतका निजि/सरकारी/वैयसहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू निर्माण रहने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुग्ध, मासु, अण्डा, चिज, जुनार, सुन्तला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जीवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।	(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी : यस चौमासिक अवधिमा यस समूहमा रहेका गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेका छन्। जसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकहरूले प्रभाव पारेको पाईएको छ, करिव ८०% घरघुरीहरू आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका छन्। मकैको उत्पादन ७%ले बृद्धि हुनु वर्षे आलु भित्रिनुको साथै निर्माण कार्यबाट करिव रु. १३ करोड, पशुजन्य उत्पादनबाट करिव रु. १९ करोड १३ लाख। कृषिजन्य उत्पादन, गैर काष्ठ वन पैदावार(खोटो, अगैली, बाँस-निगातो, चिराइती, नेपाली कागज, मजिठो, वन लसुन, मछिनोको तेल), आन्तरिक पर्यटन व्यावसायबाट गरि करिव रु. ५२ करोड ३० लाख र विप्रेषणबाट करिव रु. ६० करोड आम्दानी भएको हुँदा घरघुरी खाद्य संचित बढेको, बजारमा उपलब्ध रहेको र आपूर्तिमा दुनो समस्या नदेखिएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघुरीहरूले परम्परागत जीवन निर्वाह पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था समेत सामान्य रहेको तथ्याङ्कले देखाएको छ। यस अवधिमा रोगव्याधि र संकटजन्य घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको देखिन्छ।	
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको/निर्वात खासगरीमा परिक्रम							
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरू दुवै गतिमा संकट भएको जसले उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजाते निर्वाह : "अभावको पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरू- पशुहरू, जमीन, बीउ बेचाबिचन गर्ने र छाक विगत गर्ने							
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरू अति दुर्लभ गतिमा संकट भएको जसले अति उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजाते निर्वाह : "कठिन पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरूमा बृद्धि, लुटपाट, र कर्मचारीमा उच्च निर्भरता							
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरू पूर्ण रूपमा संकट लागेको निर्वाह : निर्वाहका लागि कुनै पनि प्रभावकारी पद्धती नभएको। उच्च सञ्चालन भोकमरी, मृत्यु, लुटपाट र शिसको घटनाहरू।							
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) अनुसार दुब्लोपन (wasting)	< ५%	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरूमा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य संस्थामा जँचाउन आउने मध्यबाट लिईएको आंकडा हो।	→	यस अवधिमा र बावी भित्रने समय भएकोले खानपानमा समस्या नहुने साथै हिउटको समय भएकोले भाडापखलाको प्रकोप कम हुने अनुमान गरिएको हुँदा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था सामान्य रहने अनुमान गरिएको छ।		
	५-१०%							
	१०-१५%							
	१५-२०%							
	> २०%							
बाली १ उत्पादन स्थिति मकै भित्रि सकेको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम त्रि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१	यस वर्ष समय-समयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्या उल्लेख्य रूपमा नदेखिएको, समयमै प्रयाप्त मात्रामा रासायनिक मल पाईनुका साथै जि.कू.वि.का. र ग्रामिण विकास टुकी संघ दोलखा लगायतका वैयसहरूबाट उन्नत विउ उपलब्ध गराउने अनुपात बढेकोले मकैको उत्पादन गतवर्षको भन्दा ७%ले बढेको प्रतिवेदन छ।	→			
	त- आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा २०-४०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा > ८०% ले कम त्रि + प. आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम							
बाली २ उत्पादन स्थिति धान भित्रिन शुरु भएको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम त्रि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१	यस अवधिमा धान भित्रिने क्रम शुरुआतको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा धान बालीको लागि पानी, मल र विउ प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सम्बन्धि प्रतिवेदनहरू नआएकोले उत्पादन गतवर्ष भन्दा ८%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ।	→	धान बाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अनर्पक्षित रोगकिरा नलागेमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारै रहने छ।		
	त- आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा २०-४०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% सम्म कम							
	त- आधार वर्ष भन्दा > ८०% ले कम त्रि + प. आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम							

बाबी ३ उत्पादन स्थिति गहुँ लगाउँदै गरेका बाबी	<p>त- आधार वर्षको भन्दा १०-१५% कम रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०% सम कम</p> <p>त- आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०-२०% कम</p> <p>त- आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम रि + प. आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम</p> <p>त- आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम रि + प. आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम</p> <p>त- आधार वर्ष भन्दा > ८०% ले कम रि + प. आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	यस अवधिमा गहुँको रोपाईं गर्ने काम करिब २०%ले सकिएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ। मौसम अनुकूल भएको, बिउको उमार राम्रो भएको, उन्नत बिउको उपलब्धता र राशायनीक मलको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा गहुँ रोपाईं सकिने रिपोर्ट प्राप्त भएको छ।	→	पूरै क्षेत्रफलमा गहुँ रोपाईं भईसकेको हुन्छ। जसका कारण गहुँको उत्पादन गत वर्षको भन्दा करिब ११%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।	
धरपुरीहरूमा खाद्य सन्वयको अवस्था	<p>>४०% धरपुरीहरूमा ४ महिना भन्दा अघिको लागि खाद्य सन्वय</p> <p>त- >४०% धरपुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य सन्वय रि+प. >४०% धरपुरीहरूमा ३-४ महिनाका लागि खाद्य सन्वय</p> <p>त- २०-४०% धरपुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य सन्वय रि + प. २०-४०% धरपुरीहरूमा २-३ महिनाका लागि खाद्य सन्वय</p> <p>त- २०-४०% धरपुरीहरूमा १ महिना भन्दा कमका लागि खाद्य सन्वय रि + प. २०-४०% धरपुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य सन्वय</p> <p>> ४०% धरपुरीहरूमा खाद्य सन्वयतिरिएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	यस समूहका गाविसहरूमा मकै र बपेआलु भित्रि सकेको, धान भित्रिने क्रममा रहेको, प्रयाप्त मात्रामा रोजगारका साथै स्थानिय उत्पादनको बिक्रि र विप्रेषण प्रवाहको आम्दानीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका कारण खाद्य सन्वयतिर ४ महिना भन्दा बढी समयका लागी रहेको निस्कर्ष रहेको छ।	→	धान र कोदो भित्रिने हुँदा खाद्य सन्वयतिको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिन्छ। साथै आम्दानीका श्रोतहरू पनि प्रशस्त हुनाले खरिद गर्ने क्षमता समेत राम्रो रहने अनुमान गरिन्छ।	
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सन्वय	<p>सामान्य स्तरको सन्वय रहेको/सन्वयको स्तर राम्रो रहेको र खाद्य-सन्वयका लागि प्रयाप्त आपूर्ति भएको</p> <p>सन्वयति घटेको तर अझै पनि माग पूरा गर्न काफै पुर्याउन रहेको</p> <p>उभै कम सन्वयति स्तर, माग पूरा गर्न काफै रूपमा समर्थ</p> <p>सन्वयति तिरिएको</p> <p>सन्वयति तिरिएको/ बजार पाल्नु नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	खुकौटा र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको, बजार भाउ सामान्य मात्रामा वृद्धि भएको, पक्की सडकको कारण शैथिल बजार केन्द्रहरूसंगको पहुँच सहज रहेको साथै हुबानीको साधन प्रयाप्त मात्रामा पाइएकाले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ।	→	खुकौटा नाकामा बनेको पक्की पुल संचालनमा आउने हुँदा शैथिल बजार संगको पहुँच अफ सरल हुन गई बजार खाद्य सन्वयको अवस्था अफ राम्रो हुने अनुमान गरिन्छ।	
गाविस भित्र र बरपरका गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू	<p>रोजगारीको स्तर सीमांरखामा वा ३०% भन्दा कम आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०-४०% ले कमी आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ४०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	यस अवधिमा अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय निर्माण परियोजनाका सडक मर्मत परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब २९० जनाले दैनिक काम गरी करिब १ करोड बराबर आम्दानी भएको पाइएको छ।	→	अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय भवन निर्माण परियोजना सुचारु रहनुका साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर प्रयाप्त मात्रामा हुने अनुमान गरिएको छ। यसको साथै निजि तथा सरकारी बजेटका परियोजनाहरू पनि संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।	
आम्दानी: गहुँ काष्ठ वन पैदावार, नगदे/उच्च मूल्य बाबी र साना व्यवसाय	<p>आम्दानीको स्तर सीमांरखामा वा सामान्य स्तरमा</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम कम आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>वेचबिखन नभएको/ आम्दानी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	यो क्षेत्रमा बपे आलु, अलैची, सन्तलाजात, तथा काउली, गोल्बेडा, बन्दा लगायतका तरकारीहरू आन्तरिक पर्यटनबाट, र NTFP (खोटो, अगैली, बाँस-निगालो, चिराइतो, नेपाली कागज, मजिठो, वन लसुन, मछिनीको तेल) बिक्रिबाट करिब रु ५२ करोड २० लाख आम्दानी भएको छ।	→	यस अवधिमा मुल्यलाको बिक्रि वितरण साथै मौसमी तरकारीहरूको बिक्रि नियमित हुने हुँदा आम्दानीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिन्छ। साथै आन्तरिक पर्यटन ब्यावसायको आम्दानी बढ्ने अनुमान गरिएको छ। यो अवधिमा काष्ठ र गैरकाष्ठ पन पैदावरको बिक्रि वितरणको अनुपात अधिल्लो चौमासिक भन्दा बढ्ने अनुमान गरिएको छ।	(४) समय विश्वसनीयताको स्थिति $\sqrt{=}$ विश्वसनीय; $?=$ अपुष्ट ✓
प्रभुजन्म व्याधानी: माटु, दुध, बन्दा, माछा, मह	<p>आम्दानीको स्तर सीमांरखामा वा सामान्य स्तरमा</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम कम आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>वेचबिखन नभएको/ आम्दानी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	प्रभुजन्म उत्पादनबाट यो चौमासिकमा करिब रु.१९ करोड १२ लाख आम्दानी भएको छ। यो गतवर्ष भन्दा ३% ले बढी हो।	→	चाडपर्वको समय सकिने हुँदा अधिल्लो चौमासिकको तुलनामा आम्दानीमा केहि कम हुने भवतापनि अधिल्लो वर्षको तुलनामा व्यवसायीक कुबुरापालन, बंगुरपालन, उन्नत गाह पालनको संख्या कमस वृद्धि भएकोले यसबाट हुने आम्दानीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ।	(५) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान $\uparrow \rightarrow \downarrow$ $\rightarrow$
चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य	<p>सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा ± १०% भन्दा कम/बढी</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% वृद्धि</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% वृद्धि</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% वृद्धि</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा >६०% वृद्धि</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✓	मोटा चामल, गहुँको पिठो लगाएत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य गतवर्षको भन्दा करिब ५-७%ले बढेको पाइएको छ।	→	इन्धनको मूल्य घट्टै रहेको, पक्कि तथा कच्च सडकहरू संचालनमा आई रहने, धान र कोदो भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।	(६) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान सम्बन्धी टिप्पणी : आगामी पूर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। धान र कोदो भित्रिने हुँदा घरघरुटी खाद्यान्न सन्वयति बढ्ने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पूर्वोधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना, खानीखोला साना जलविद्युत आयोजना र भारतीय दुतावासको सहयोगमा निर्माण भईरहेको भवन निर्माणले साथै हिमाली परियोजनाको रकम लगानी र सरकारी बजेटबाट गरिने निर्माण परियोजनाहरूको काम समेत सुरु हुने समय हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यी जल्दलिखत कारणहरूले गर्दा
विप्रेषण	<p>सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा नैरि २०% उपलब्धता</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०% ले कमी</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०-४०% ले कमी</p> <p>सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा > ६०% ले कमी</p> <p>विप्रेषण प्रवाहमा उल्लेख कमी वा विप्रेषण प्रवाह नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१२,मंसिर,०७ ६,चौप,०७	✗	रेशी तिहार जस्ता ठूला चाडपर्वको समय भएकोले र तेश्रो जुलुकमा कामको लागी जाने मानिसहरूको संख्या कमस बढी रहेकोले अधिल्लो वर्षको तुलनामा विप्रेषण १०% ले बढेको पाइयो। यो चौमासिकमा करिब रु. ६० करोड विप्रेषण आएको अनुमान रहेको छ।	→	यस अवधिमा अधिल्लो अवधिको भन्दा विप्रेषण प्रवाह कम हुने भयता पनि बिदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढेकोले अधिल्लो वर्षको तुलनामा विप्रेषणको अनुपात करिब ५-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।	आगामी पूर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। धान र कोदो भित्रिने हुँदा घरघरुटी खाद्यान्न सन्वयति बढ्ने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पूर्वोधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना, खानीखोला साना जलविद्युत आयोजना र भारतीय दुतावासको सहयोगमा निर्माण भईरहेको भवन निर्माणले साथै हिमाली परियोजनाको रकम लगानी र सरकारी बजेटबाट गरिने निर्माण परियोजनाहरूको काम समेत सुरु हुने समय हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यी जल्दलिखत कारणहरूले गर्दा

<p>रोगव्यापी र माहारीका घटनाहरू</p> <p>रोगव्यापीका माहितीबाट उल्लेख्य संख्यामा घटनाहरूको रोगव्यापीका केही मामिलाहरू देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा निवन्धन गर्न सकिने केही रोगव्यापीहरू माहारीका रूपमा फैलाएका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य सहयोगको आवश्यकता केही आम रोगव्यापीहरूले सर्वव्यापी माहारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य सहयोगको आवश्यकता रुग्णता वा मृत्युदर बढ्न सक्नेमा देखा परेको, विकीप्राणको टोली सलतन विशेष आवश्यक सेवाको आवश्यकता</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधिको घटनाहरू उल्लेख्यरूपमा देखा नपरेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको समय सकिस्केकोले फाडापखला लगाएत सरुवारोगहरूको प्रकोप माहारीको रूपमा नदेखिने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>आम्दानीमा कुनै समस्या नहुने देखिन्छ । यसको अलवा विप्रेषण आउने, पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनको विक्रीबाट आम्दानी निरन्तर रहि खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।</p>
<p>खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई (खुला पिस्वा मुक्त)</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध यद्यपि, स्थानीय स्तरमा मर्मत गर्न सकिने स्तररूपमा ≥ 92 लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमको आवश्यकता भएको ७२-९२ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा बारम्बार अवरोध र विशेष आर्थिक र प्राविधिक सहयोग साथै आर्कामिक योजना वा उत्पायरको आवश्यकता भएको ४-७२ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणाली लक्ष्यमा प्रतीप्रस्त भएको र सुरक्षात्मक वा पुर्ननिर्माणका लागि वाह्य सहयोगको आवश्यकता भएको < 4 लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अवरोध नआएको भएतापनि धाराहरू छैरे अगाडी निर्माण भएकोले करिब २०% धाराहरू मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ। यस अवधिमा खुला पिस्वा मुक्त घोषण गरिएका गा.वि.स. मागापीवा छ भने अगाडी घोषण गरिएको चौब, सुनुखानी, सुन्द्रावती र कावे सहित जम्मा ५ वटा पुगेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको समय सकिएकोले बाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम हुने हुँदा खानेपानी तथा सरसफाईमा अवरोध नहुने अनुमान गरिन्छ ।</p>	
<p>जलवायुजन्य जोखिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुख्खा, हिमपात, बसिनापात र हुरीबतास</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरू नभएका वा सो घटनाबाट < 20 % ढाँच साँचिती र सम्पति नोक्सानी</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट २०-३० % ढाँच साँचिती र सम्पति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हताहतका घटनाहरू भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट > 30 % ढाँच साँचिती र सम्पति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट सम्पूर्ण पुर्ण रूपमा नोक्सानी भएको, मानव हताहत र उल्लेख्य रूपमा विकारित भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>मध्य कर्पातको समय परेकोले जिरगीमा पहिरोले ५ वटा घर बगाउनुको साथै ४ जना मानिसको ज्यान गएको छ भने माली, भिरकोट लगायतको ठाँउमा सामान्य समस्या भएको बाहेक अन्य जोखिमका घटनाहरूको प्रतिवेदन प्राप्त नभएको अवस्था छ ।</p>	<p>→</p>	<p>हिमाली जिल्ला भएकोले हिमपात हुने संभावना रहेको भयतापनि बालीमा क्षति गर्ने गरि हिमपात नहुने अनुमान गरिएको छ ।</p>	
<p>विपदजन्य घटनाहरू: भूकम्प, बागजनी</p> <p>भूकम्प वा आगजनी जस्ता विपदहरू संभवतया सो विपदबाट < 10 % घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट १०-२० % घरधुरीहरू प्रभावित < 10 % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा ढाँच साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>विपदबाट २०-४० % घरधुरीहरू प्रभावित (१०-२० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा ढाँच साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>विपदबाट ४०-६० % घरधुरीहरू प्रभावित (२०-४० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा ढाँच साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>विपदबाट > 60 % घरधुरीहरू प्रभावित > 40 % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा ढाँच साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा विपदजन्य घटनाहरू नभएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।</p>	<p>↓</p>	<p>सुख्खा मौसम भएकोले आगजनीको घटनाहरू घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरू : क. खडेरी ख. बाढी ग. अमिनना घ. हिलो/छिटो वर्षाको स्थिति ङ. पहिरो च. अन्नबालीमा रोग छ. अस्तव्यस्त बजार ज. सामाजिक सुरक्षा</p>
<p>बाहिरी बसाइसराई (अभावबाट प्रेरित)</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा ≥ 10 % प्रभाव</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा १०-२० % बढि</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा २०-४० % बढि</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा > 40 % बढि ठूलो संख्यामा वाह्य बसाइसराई भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा देशी तिहार जस्ता ठुला चाड परेकोले मौसमी रूपमा हुने बसाई सराडुको अवस्था गतवर्षको तुलनामा समान रहेका आंकलन गरिएको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा वर्षे बाली भित्रि सक्ने समय भएकोले अधिल्लो अर्धको तुलनामा मौसमी बसाई सराडु कैहि मात्रामा बढ्न सक्ने भयतापनि अधिल्लो वर्षको अनुपातमा समान रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>क. रोप व्याधिको संक्रमण व. बेरोजगारी ट. अन्य (८) खाद्य असुरक्षाको अन्तरनिहित कारणहरू : क. सिंचाई सुविधा नहुनु ख. वाटोको सुविधा नहुनु</p>
<p>सागरिक सुरक्षा (सागरिक हिंसा/अचरोह)</p> <p>सामान्यतया शान्तिपूर्ण अवस्था, जसमा सुरक्षात्मक आवश्यकताहरू परिष्कृत/सागर बजार र सेवाहरू निरन्तर अवस्थामा रहेका।</p> <p>सुरक्षा अवस्था विदीपीको। बजार र सेवाहरू प्रभावित भएका, ४ महीना भित्र १०-२० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंङ्कुरमा रोक। ४ महीना भित्र २०-४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंङ्कुरमा रोक। ४ महीना भित्र > 40 दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>उच्च विमिमको इन्डको अवस्था, मानव विस्थापन</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स.बैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,चौप,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू नियमित रूपमा भई रहेको शान्तीपूर्ण अवस्था रहेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा पनि शान्ती सुरक्षको अवस्था शान्तीपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>ग. उपलब्ध जग्गा ग. अपर्याप्त जग्गा घ. जनचेतना/शिक्षा ङ. अन्य-</p>

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : दोलखा

क्लष्टर : वि

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : हाँवा, च्यामा, लाँपलाइ, भ्याकु, मुलुङ, जुंग, क्षेत्रपा, ठुलोपातल, लाकुरीडाँडा, बाबरे, लामावगर, सुस्पाक्षमावती, शैलुङ्गेश्वर, भुसाफेदा (१४गा.वि.स.हरू)

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-कार्तिक, २०७१ (Mid July-Mid Nov '2014)

पूर्वानुमान अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov/014-Mid March' 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति: ६ फौष, २०७१ (12/21/2014)

सन्दर्भ सूचकाङ्क	सूचनाको स्रोत		विरवसनीयता √=विरवसनीय ?=नपुष्ट	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकाङ्कको पूर्वानुमान ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या				
	स्रोत	मिति										
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा बाह्यमा भिन्नता, खाद्य समृद्ध)	८०% भन्दा बढी घरघरुतिर आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैद्यक जि.का.सु.स.वैद्यक	१३.मंसिर.०७१ ६.फौष.०७१	✓	करिब ८०% भन्दा धेरै घरघरुतिरले आफ्नो उत्पादन, बैँकक ज्यालामजदुरी,पशुजन्य उत्पादनको बिक्रि र विप्रेषणको आम्दानीबाट खाद्यान्नको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको निस्कर्ष छ। यस अवधिमा घरघरुतिरले मकै, चामल, दुध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको पाईन्छ।	→	धान र कोदो भित्रिने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार बृद्धि हुने साथै पशुजन्य उत्पादनबाट आम्दानी बढ्दै रहने हुनाले आधारभूत खाद्यान्न परिपूर्ती गर्ने सहज हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघरुतिरले मकै, चामल, दुध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेका हुनेछन।	1	2	3	4	5
	६०-८०% घरघरुतिर आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम											
	४०-६०% घरघरुतिर आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम											
	२०-४०% घरघरुतिर आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम											
	<२०% घरघरुतिर आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम, तीव्र खाद्य तथा पोषण अन्तराको अवस्था- तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता											
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	दीर्घकालीन परम्परागत जीविकोपार्जनका पद्धतीहरू र माधुमिक रोग, मसिन्धुराई, क्यान्सरका लागि, गैर काष्ठ वन पैदावार र स्थायी उत्पादनको बेचबिखन र केन्द्रियीकरणको उच्चता	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैद्यक जि.का.सु.स.वैद्यक	१३.मंसिर.०७१ ६.फौष.०७१	✓	स्थायी स्तरमा संचालित घर निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/वैयसहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू तथा कृषि मजदुरी, स्थायी उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचबिखन गरेर र विप्रेषणबाट भएको आम्दानीबाट नै जीवन निर्वाह भईरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाईन्छ।	→	सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरूको काम को सुरुवात हुने, अपर तामाकोसी जलविद्युत निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/वैयसहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू निर्माणा हुने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुध, मासु, अण्डा, चिज, जुनार, सुन्तला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जीवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।	(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी :	यस चीमासिक अवधिमा यस समूहमा रहेका गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य उपभोग अवस्थामा रहेका छन्। जसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकाङ्कहरूले प्रभाव पारेको पाईएको छ, करिब ८०% घरघरुतिर आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने सक्षम रहेका छन्। घरघरुतिर खाद्य संचितिमा कृषि काम भएको भयतापनि मकैको उत्पादन ७%ले बृद्धि हुनु वर्षे आलु भित्रिको साथै निर्माण कार्यबाट करिब रु. १ करोड, पशुजन्य उत्पादनबाट करिब रु. १९ करोड १३ लाख। कृषिजन्य उत्पादन, गैर काष्ठ वन पैदावारकोटो, अर्सेली, बाँस-निगालो, चिराइतो, नेपाली कागज, माँजठो, वन लसुन, मछिनोको तेल, आन्तरिक पर्यटन ब्याबसायबाट गरि करिब रु. ५२ करोड ३० लाख र विप्रेषणबाट करिब रु. ६० करोड आम्दानी भएको हुँदा घरघरुतिर खाद्य संचिति बढेको, बजारभाउ समेत करिब ६% ले मात्र बढेको र आपूर्तिमा ठूलो समस्या नदेखाएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघरुतिरले परम्परागत जीवन निर्वाह पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था समेत सामान्य रहेको तथ्याङ्कले देखाएको छ। यस अवधिमा रोगब्याधि र संकटजन्य घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको देखिन्छ।			
	जीविकोपार्जन - पद्धती र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको निर्धारित मान्यतामा परिवर्तन											
	विकास "निर्वाह पद्धति" जस्तै खाताको परिष्कार घटाउने, कम रूबीकार खाता खोले, खाद्यान्न पैसा विचार्पित गर्ने, र अनुपातिक साधनहरूको बेचबिखन गर्ने											
	जीविकोपार्जन - पद्धती र साधनहरू अति द्रुत गतिमा सकिने गरेको जसले उच्च उपभोग अभाव गर्दा निजाने											
	विकास "अभावको पद्धती" जस्तै उत्पादक साधनहरू- परात, जमीन, बीउ बेचबिखन गर्ने र छाक विचार्पित गर्ने											
जीविकोपार्जन - पद्धती र साधनहरू अति द्रुत गतिमा सकिने गरेको जसले उच्च उपभोग अभाव गर्दा निजाने												
विकास "बेठिन पद्धती" जस्तै उत्पादक साधनहरूको बेचबिखनमा बृद्धि, सुटपाट, र कर्ममूलमा उच्च निर्भरता												
जीविकोपार्जन - पद्धती र साधनहरू पूर्ण रूपमा सञ्चालन लागेको												
विकास निर्वाहका लागि कुनै पनि क्रान्तिकारी पद्धती नभएको। उच्च सक्षमा भोकमरी, मृत्यु, सुटपाट र विकासको घटनाहरू।												
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) अनुसार दुष्पोषण (wasting)	< ६%	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैद्यक जि.का.सु.स.वैद्यक	१३.मंसिर.०७१ ६.फौष.०७१	✗	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिना तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य संस्थामा जँचाउत आउने मध्यबाट लिईएको आंकडा हो।	→	यस अवधिमा र बाली भित्रने समय भएकोले खानपीनमा समस्या नहुने साथै हिउदको समय भएकोले भन्दापछलाको प्रकोप कम हुने अनुमान गरिएको हुँदा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था सामान्य रहने अनुमान गरिएको छ।	1	2	3	4	5
	६-१०%											
	१०-१५%											
	१५-३०%											
	> ३०%											
बाली १ उत्पादन स्थिति मकै भित्रिने क्रमको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा १०-२०% समे कम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैद्यक जि.का.सु.स.वैद्यक	१३.मंसिर.०७१ ६.फौष.०७१	✓	यस वर्ष समय-समयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्या उल्लेख्य रूपमा नदेखाएको, समयमै प्रयाप्त मात्रामा राशायनीक मल पाईनुका साथै जि.कू.वि.का. र ग्रामिण विकास टुकी संघ दोलखा लगायतका वैयसहरूबाट उन्नत विउ उपलब्ध गराउने अनुपात बढेकोले मकैको उत्पादन गतवर्षको भन्दा ७%ले बढेको प्रतिवेदन छ।	→	1	2	3	4	5	
	त- आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ८०-९०% कम हि + पा: आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम											
बाली २ उत्पादन स्थिति धान भित्रिने क्रममा रहेको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा १०-२०% समे कम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैद्यक जि.का.सु.स.वैद्यक	१३.मंसिर.०७१ ६.फौष.०७१	✓	यस अवधिमा धान भित्रिने क्रम भुरुभुरुको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा धान बालीको लागि पानी, मल र विउ प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सम्बन्धि प्रतिवेदनहरू नआएकोले उत्पादन गतवर्ष भन्दा ८%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ।	→	1	2	3	4	5	
	त- आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा २०-४०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम हि + पा: आधार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम											
	त- आधार वर्ष भन्दा ८०-९०% कम हि + पा: आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम											

<p>वाली ३ उत्पादन स्थिति गहुँ लगाउदै गरेको वाली</p>	<p>त- आहार बर्षको भन्दा १०-१०% कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-१०% सम्म कम त- आहार बर्ष भन्दा २०-४०% कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२०% कम त- आहार बर्ष भन्दा २०-४०% कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम त- आहार बर्ष भन्दा ६०-८०% कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा ४०-६०% कम त- आहार बर्ष भन्दा > ८०% ले कम हि + प: आहार बर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अर्धमा गहुँको रोपाई गर्ने काम करिब ५०%ले सकिएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ। मौसम अनुकूल भएको, विउको उमार राम्रो भएको, उन्नत विउको उपलब्धता र राशायनीक मलको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा गहुँ रोपाई सकिने रिपोर्ट प्राप्त भएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>पुरै क्षेत्रफलमा गहुँ रोपाई भईसकेको हुनेछ। जसका कारण गहुँको उत्पादन गत बर्षको भन्दा करिब ११%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	
<p>घरघुरीहरूमा खाद्य सन्ध्याको अवस्था</p>	<p>>२०% घरघुरीहरूमा ४ महिना भन्दा बढीका लागि खाद्य संचित त: > २०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचित हि+प: >२०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचित त: २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचित हि + प: २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचित त: २०-४०% घरघुरीहरूमा १ महिना भन्दा कमका लागि खाद्य संचित हि + प: २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचित > ४०% घरघुरीहरूमा खाद्य संचित नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस समूहका गाविसहरूमा मकै र वपैआलु भित्रि सकेको, धान भित्रिने क्रममा रहेको, प्रयाप्त मात्रामा रोजगारका साथै स्थानिय उत्पादनको विक्रि र विप्रेषण प्रवाहको आम्दानीबाट खर्च गर्न सक्ने क्षमता रहेका भएता पनि समूह ए को तुलनामा कम उत्पादनकत्व, मुख्य बजार केन्द्र टाढा रहेका कारण नगदै वालीहरू कम लगाउने प्रचलन रहेकाले आम्दानी कम भई खाद्य संचित २-४ महिनाको लागि मात्र प्रयाप्त हुने निष्कर्ष रहेको छ।</p>	<p>↑</p>	<p>धान र कोदो भित्रिने हुँदा खाद्य संचितको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिन्छ। साथै आम्दानीका श्रोतहरू पनि केहि मात्रामा बढ्ने हुनाले खर्च गर्न क्षमता समेत राम्रो रहने अनुमान गरिन्छ।</p>	
<p>प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सन्ध्या</p>	<p>सामान्य स्तरको संचित रहेको आधारमा स्तर राम्रो रहेको र ग्राम मुख कारिब साधन उपलब्धता अपुर्ति भएको। संचित बजेटको तर कति पनि मात्र पुरा गर्नका लागि पर्याप्त रहेको धेरै कम संचित स्तर, माघ पुरा गर्ने अविकर रूमा समर्प संचित नभएको संचित नभएको बजार चालू नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>खुकौट र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको, बजार भाउ सामान्य मात्रामा बृद्धि भएको, काँच तथा पिक सडकहरू संचालनमा आएका कारण क्षेत्रिय बजार केन्द्रहरूसंगको पहुँच सहज रहेको साथै दुबानीको साधन प्रयाप्त मात्रामा पाईएकाले माग अनुसार आपुर्ति भई रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>हिउँदे सडकहरू संचालनमा रहने हुँदा क्षेत्रिय बजार संगको पहुँच अर्क सरल हुन गई बजार खाद्य संचको अवस्था अर्क राम्रो हुने अनुमान गरिन्छ।</p>	
<p>गाविस भित्र र बरपरका गाविसहरूमा रोजगारीका ब्यवहारहरू</p>	<p>रोजगारीको स्तर सीमारेखामा वा १०% सम्म कमि भएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०-४०% ले कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ४०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अर्धमा अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय निर्माण परियोजनाका सडक मर्मत परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब २९० जनाले दैनिक काम गरी करिब १ करोड बराबर आम्दानी भएको पाईएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय मवन निर्माण परियोजना सृचार रहनुका साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर प्रयाप्त मात्रामा हुने अनुमान गरिएको छ। यसको साथै निज तथा सरकारी बजेटका परियोजनाहरू पनि संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।</p>	
<p>आम्दानी: गैह्र काण्ड वन पैदावार, नगद/उष्ण मूल्य बाकी र साना व्यवसाय</p>	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा १०% सम्म कमि भएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको बेचबित्तन नभएको आम्दानी नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यो क्षेत्रमा बर्षे आलु, अलैची, सन्तलाजात, तथा काउली, सोलमोडा, बन्दा लगायतका तरकारीहरू आन्तरिक पर्यटनबाट, र NTFP (खोटो, अगैली, बाँस-निगालो, चिराईतो, नेपाली कागज, माँजठो, वन लसुन, मछिनीको तेल) विक्रिबाट करिब रु ५२ करोड ३० लाख आम्दानी भएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अर्धमा मुस्ताको विक्रि वितरण साथै मौसमी तरकारीहरूको विक्रि नियमित हुने हुदा आम्दानीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिन्छ। साथै आन्तरिक पर्यटन व्यावसायको आम्दानी बढ्ने अनुमान गरिएको छ। यो अर्धमा काण्ड र गैरकाण्ड वन पैदावरको विक्रि बितरणको अनुपात अधिल्लो चौरासिक भन्दा बढ्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>(४) समय विवरसन्धीयताको स्थिति √=विश्वसनीय; ?=अपुष्ट) ✓</p>
<p>पर्याप्त ब्याम्दानी: मासु, घुस, बन्दा, माछा, मह</p>	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा १०% सम्म कमि भएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको बेचबित्तन नभएको आम्दानी नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>पशुजन् उत्पादनबाट यो चौरासिकमा करिब रु.१९ करोड १२ लाख आम्दानी भएको छ यो गतवर्ष भन्दा २% ले बढी हो।</p>	<p>→</p>	<p>घाडपर्वको समय सकिएको हुदा अधिल्लो चौरासिकको तुलनामा आम्दानीमा केहि कमि हुने भयतापनि अधिल्लो बर्षको तुलनामा व्यवसायीक कृषुपालन, वन्यप्रायन, उन्नत गाड पालनको संख्या कमस बृद्धि भएकोले यसबाट हुने आम्दानीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>(५) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान (↑→↓) →</p>
<p>चामल, गहुँको पिठो र अन्य मूल्य बाध बस्तुहरूको बजार मूल्य</p>	<p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा ± १०% उन्नत/कम सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% वृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% वृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% वृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा >६०% वृद्धि</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>मोटा चामल, गहुँको पिठो लगाएत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य सन्ध्याको भन्दा करिब ५-७%ले बढेको पाईएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>इन्धनको मूल्य घटि रहेको, काँच सडकहरू संचालनमा आई रहने, धान र कोदो भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>(६) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान सम्बन्धी टिप्पणी : आगामी पूर्वानुमान अर्धमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। धान र कोदो भित्रिने हुँदा घरघुरी खाद्यान्न संचित बढ्ने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पुर्वाधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना, खानीखोला साना जलविद्युत आयोजना र भारतीय दुतावासको सहयोगमा निर्माण भईरहेको भवन निर्माणले साथै हिमाली परियोजनाको रकम लगानी र सरकारी बजेटबाट गरिने निर्माण परियोजनाहरूको काम समेत सुरु हुने समय हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यो उल्लेखित</p>
<p>विप्रेषण</p>	<p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवृत्तमा ± १०% उन्नत/कम सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवृत्तमा २०% ले कमी सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवृत्तमा २०-४०% ले कमी सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवृत्तमा ४०-६०% ले कमी विप्रेषण प्रवृत्तमा उल्लेख कमी वा विप्रेषण प्रवृत्त नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स., वैटक जि.खा.सु.स.वैटक</p>	<p>१२.मंसिर,०७१ ६.पौष,०७१</p>	<p>✘</p>	<p>दुनो तिहार जस्ता दुना घाडपर्वको समय भएकोले र तेश्रो मुसुकमा कामको लागि जाने मानिसहरूको संख्या कमस बढी रहेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषण १०% ले बढेको पाईयो। यो चौरासिकमा करिब रु. ६० करोड विप्रेषण आएको अनुमान रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अर्धमा अधिल्लो अर्धको भन्दा विप्रेषण प्रवृत्त कमि हुने भयता पनि विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषणको अनुपात करिब ५-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	

<p>रोगव्याधी र माहामारीका घटनाहरू</p>	<p>रोगव्याधीका माहिनाहरू उल्लेख गर्नुपर्ने आवश्यकता</p> <p>रोगव्याधीका केही माहिनाहरू देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा नियन्त्रण गर्न सकिने</p> <p>केही रोगव्याधीहरू माहामारीका रूपमा फैलिएका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य सहायताको आवश्यकता</p> <p>केही आम रोगव्याधीहरूले सबैव्यापी माहामारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य सहायताको आवश्यकता</p> <p>रुग्नात वा मृत्युदर बृद्धि महत्वमा देखा परेको, विशेषज्ञहरूको टोली सलह्न विशेष महत्वपूर्ण सेवाको आवश्यकता</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधीको घटनाहरू उल्लेखरूपमा देखा नपरेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको समय सकिनेकोले भाइपाखला लगाएत सरुवारोगहरूको प्रकोप माहामारीको रूपमा नदेखिने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>कारणहरूले गर्दा आम्बानीमा कुनै समय नहुने देखिन्छ । यसको शसुवा विप्रेषण आउने, पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनको विक्रिबाट आम्बानी निरन्तर रहि खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।</p>
<p>खानेपानीको बापुर्ति र सरसफाई (खुला पिसा पिसाय मुक्त)</p>	<p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणाली सुचारु रहेको वा घरम जलवापार प्रणाली नभएको ≥ 95 लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध बर्षा, स्थानीय स्तरमा मर्मत गर्न सकिने मुलरूपमा ≥ 95 लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त मासमको आवश्यकता भएको, $95-99$ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा बारम्बार अवरोध र विशेष प्राथिक र प्राथिक महत्वपूर्ण साथै आकस्मिक योजना वा उपकरणको आवश्यकता भएको $80-95$ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणाली निरमग अतिरिक्त भएको र पुनर्स्थापना वा पुनर्निर्माणका लागि बाह्य सहायताको आवश्यकता भएको < 80 लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अवरोध नआएको भएतापनि धाराहरू धेरै अगाडी निर्माण भएकोले करिब 30% धाराहरू मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ । खुला पिसा मुक्त घोषण गरिएका गा.वि.स.हरू च्यामा, लाकुडीडाँडा, सुस्याभामाबती, हावा सहित जम्मा 4 वटा रहेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको समय सकिनेकोले बाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम हुने हुँदा खानेपानी तथा सरसफाईमा अवरोध नहुने अनुमान गरिन्छ ।</p>	
<p>जववापुञ्ज जोषिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुख्खा, हिमपात, अविनापात र हुरीबतास</p>	<p>जववापुञ्ज जोषिमको घटनाहरू नभएका वा यी घटनाबाट $< 20\%$ खाद्य संचित र सम्पत्ति नोक्सानी</p> <p>जववापुञ्ज जोषिमका घटनाहरूबाट $20-40\%$ खाद्य संचित र सम्पत्ति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको</p> <p>जववापुञ्ज जोषिमका घटनाहरूबाट $> 40\%$ खाद्य संचित र सम्पत्ति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको</p> <p>जववापुञ्ज जोषिमका घटनाहरूबाट सम्पत्तिरह पुग्न रुग्ना नोक्सानी भएको, मानव हताहत र उल्लेख रूपमा विस्तारित भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>मध्य कर्णालको समय परेकोले जिरीमा पहिरोले 5 वटा घर बगाउनुको साथै 4 जना मानिसको ज्यान गएको छ भने माली, भिरकोट लगायतको ठाँउमा सामान्य समस्या भएको बाहेक अन्य जोषिमका घटनाहरूको प्रतिवेदन प्राप्त नभएको अवस्था छ ।</p>	<p>→</p>	<p>हिमाली जिल्ला भएकोले हिमपात हुने संभावना रहेको भएतापनि बालीमा क्षति गर्ने गरि हिमपात नहुने अनुमान गरिएको छ ।</p>	
<p>विपदजन्य घटनाहरू: भूकम्प, आगजनी</p>	<p>भूकम्प वा आगजनी जस्ता विपदहरू प्रभावित भएको $< 40\%$ घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट $40-60\%$ घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट $60-80\%$ घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट $80-90\%$ घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट $> 90\%$ घरधुरीहरू प्रभावित</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा विपदजन्य घटनाहरू नभएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।</p>	<p>↓</p>	<p>सुख्खा मौसम भएकोले आगजनीको घटनाहरू घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरू : क. खडेरी ख. बाढी ग. अंसिना घ. हिलो/छिटो वर्षाको र्स्यति ङ. पहिरो च. अन्नबालीमा रोग छ. अस्तव्यस्त बजार / महंगो बजार भाउ ज. सामाजिक सुरक्षा</p>
<p>बाहिरी बसासराई (बसासराई प्रेरित)</p>	<p>मौसमी बसासराईमा $30-50\%$ बृद्धि</p> <p>मौसमी बसासराईमा $50-70\%$ बृद्धि</p> <p>मौसमी बसासराईमा $70-90\%$ बृद्धि</p> <p>मौसमी बसासराईमा $> 90\%$ बृद्धि</p> <p>रुग्ना संख्यामा बाह्य बसासराई भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा दशै तिहार जस्ता ठुला चाड परेकोले मौसमी रुग्ना हुने बसासराईको अवस्था गतवर्षको तुलनामा समान रहेका आकलन गरिएको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा वर्षे बाली भित्रि सक्ने समय भएकोले अधिल्लो अवधिमा तुलनामा मौसमी बसासराई सराई कोह मात्रामा बढ्न सक्ने भएतापनि अधिल्लो वर्षाको अनुपातमा समान रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>क. सिचाई सुविधा नहुनु ख. बाढीको सुविधा नहुनु</p>
<p>मासिक सुरक्षा (साप्ताहिक हिंसा बन्द/अवरोध)</p>	<p>साप्ताहिक हिंसा बन्द/अवरोधको मासिक सुरक्षा आवश्यकताहरू परिभाषित गर्न बजार र सेवाहरू स्थिर अवस्थामा रहेका ।</p> <p>सुरक्षा अवस्था विकीएको । बजार र सेवाहरू प्रभावित भएका, 4 महिना भित्र $90-95\%$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंसाबन्धमा रोक । 4 महिना भित्र $90-95\%$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंसाबन्धमा रोक । 4 महिना भित्र $> 95\%$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>उच्च किनमतको इन्धनको अवस्था, मानव विस्थापन</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.सु.स. वैठक</p>	<p>१३,मंसिर,०७१ ६,पौष,०७१</p>	<p>✓</p>	<p>कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू नियमित रूपमा भई रहेको शान्तीपूर्ण अवस्था रहेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा पनि शान्ती सुरक्षको अवस्था शान्तीपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>ग. उपलब्ध जग्गा ग. अर्थात् जग्गा घ. जनचेतना/ शिक्षा ङ. अन्य-</p>

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : सुरक्षा

कलक्टर : सि

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : कालिञ्चोक, विगु, आलम्पु, चंबु, खोपाचागु, चिल्लेबा, वराड, खारे, मानुं, श्यामा, माली, दुधपोखरी, डाँडाखर्क, गौरीशंकर (१४ गा.वि.स.हरू)

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-कार्तिक, २०७१ (Mid July-Mid Nov' 2014)

पूर्वानुमान अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov'014-Mid March' 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्चालको बैठक मिति: ६ पौष, २०७१ (12/21/2014)

सन्दर्भ सूचकहरू	सूचकाङ्क स्रोत		विवरण/नियत ? = अपुष्ट	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकको पूर्वानुमान ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या	
	स्रोत	मिति							
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)	८०% भन्दा बढी घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम ६०-८०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम ४०-६०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम २०-४०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम <२०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम, तीव्र खाद्य तथा पोषण असुरक्षाको अवस्था- तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स. वैठक	१३, मंसिर, ०७१ ६, पौष, ०७१	✓	करिब ८०% भन्दा धेरै घरघुरीहरूले आफ्नो उत्पादन, दैनिक ज्यालामजदुरी, पशुजन्य उत्पादनको बिक्रि र विप्रेषणको आम्दानीबाट खाद्यान्नको आहारमूल आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको निरूप्य छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले कम्, चामल, दुध, मासु, आलु र हरियो सागपातहरू उपभोग गरेको पाईन्छ।	→	कोदो भित्रने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार वृद्धि हुने साथै बैरकाष्ठ वन पैदावार र पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनबाट केही माथमा आम्दानी भई रहने हुनाले आहारमूल खाद्यान्न परिपूर्ती गर्ने सक्षम हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले कोदो, चामल, दुध, मासु, आलु र हरियो सागपातहरू उपभोग गरेको पाईन्छ।		
जीविकोपार्जन र निर्विघ्न पद्धति	जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको निर्धारित क्षमतामा परिचलन निर्वाह : "निर्विघ्न पद्धती" जस्तै: खानाको परिमाण घटाउने, कम रफीकार खाना खाने, खाद्यान्न पैसा उचोपैचो गर्ने, र अनुयायक साधनहरूको बेचबिखन गर्ने जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू हुन गतिमा साँकेदै गएको जसले उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजा निर्वाह : "अभावको पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरू- पशुहरू, जमीन, बीउ बेचबिखन गर्ने र छाक चिगाउने जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू खिच हुन गतिमा साँकेदै गएको जसले उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजा निर्वाह : "कठिन पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरूको बेचबिखनमा वृद्धि, लुटपाट, र कर्ममूला उच्च निम्तरा जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू पूर्ण रूपमा खिच लागेको निर्वाह : निर्विघ्नता लागि कुनै पनि प्रभावकारी पद्धती नभएको। उच्च सक्षमा भोकमरी, मृत्यु, लुटपाट र हिंसाको घटनाहरू।	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स. वैठक	१३, मंसिर, ०७१ ६, पौष, ०७१	✓	स्थानिय स्तरमा संचालित घर निर्माण, अथर तामाकोसी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू तथा कृषि मजदुरी, स्थानिय उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचबिखन गरेर र विप्रेषण बाट भएको आम्दानीबाट नै जीवन निर्वाहा भईरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाईन्छ।	→	सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरूको काम को सुरक्षा हुने, अथर तामाकोसी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू निर्धारित रहने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुध, मासु, अण्डा, चिज, जुनार, सुन्तला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जिवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।	(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी : यस चौमासिक अवधिमा यो समूहमा रहेका गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेका छन्। जसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकहरूले प्रभाव पारेको पाईएको छ। करिब ८०% घरघुरीहरू आहारमूल आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने सक्षम रहेका छन्। घरघुरी खाद्य संचित केही कम रहेको भवता पनि मकैको उत्पादन ७% ले वृद्धि हुनु वर्षे आलु मिठिनको साथै निर्माण कार्यबाट करिब रु. १ करोड, पशुजन्य उत्पादनबाट करिब रु. १९ करोड १३ लाख, कृषिजन्य उत्पादन, गैर काष्ठ वन पैदावार (खोटो, अगेली, बाँस-निगालो, चिराईतो, नेपाली कागज, मजिठो, वन लसुन, मछिनोको तेल), आन्तरिक पर्यटन व्यावसायबाट गरि करिब रु. ५२ करोड ३० लाख र विप्रेषणबाट करिब रु. ६० करोड आम्दानी भएको हुना सहित अथर तामा वृद्धि भई घरघुरी खाद्य संचितमा टेवा पुगेको छ। बजारमा उ समेत करिब ६% ले मात्र बढेको र आपूर्तिमा ठूलो समस्या नदेखाएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघुरीहरूले परम्परागत जीवन निर्वाहा पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कृषिपणको अवस्था समेत सामान्य रहेको तथ्याङ्कले देखाएको छ। यस अवधिमा रोगव्याधि र संकटजन्य घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको देखिन्छ।	
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) अनुसार दुम्पोषण (wasting)	< ५% ५-१०% १०-१५% १५-३०% > ३०%	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स. वैठक	१३, मंसिर, ०७१ ६, पौष, ०७१	✗	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरूमा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य सस्यामा जन्जाउन आउने मध्यबाट लिईएको आँकडा हो।	→	यस अवधिमा र बाली भित्रने समय भएकोले खानपीनमा समस्या नहुने साथै हिउको समय भएकोले फाडापखलाको प्रकोप कम हुने अनुमान गरिएको हुना तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था सामान्य रहने अनुमान गरिएको छ।		
बाली १ उत्पादन स्थिति मकै भित्रि सकेको बाली	न- आहार वर्षको भन्दा १०-२०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा १२% सम्म कम न- आहार वर्ष भन्दा २०-४०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा १०-३०% कम न- आहार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा ३०-४०% कम न- आहार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा ४०-५०% कम न- आहार वर्ष भन्दा > ८०% ले कम रि + प- आहार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स. वैठक	१३, मंसिर, ०७१ ६, पौष, ०७१	✓	यस वर्ष समय-समयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्या उल्लेख्य रूपमा नदेखाएको, समयमै प्रयाप्त मात्रामा राशायनीक मल पाईनुका साथै जि.कृ.वि.का. र ग्रामिण विकास टुकी संघ दौलखला लगायतका गैससहरूबाट उन्नत विउ उपलब्ध गराउने अनुपात बढेकोले मकैको उत्पादन गतवर्षको भन्दा ७%ले बढेको प्रतिवेदन छ।	→			
बाली २ उत्पादन स्थिति कादो भित्रिने क्रममा रहेको बाली	न- आहार वर्षको भन्दा १०-२०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा १२% सम्म कम न- आहार वर्ष भन्दा २०-४०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा १०-३०% कम न- आहार वर्ष भन्दा ४०-६०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा ३०-४०% कम न- आहार वर्ष भन्दा ६०-८०% कम रि + प- आहार वर्ष भन्दा ४०-५०% कम न- आहार वर्ष भन्दा > ८०% ले कम रि + प- आहार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स. वैठक	१३, मंसिर, ०७१ ६, पौष, ०७१	✓	यस अवधिमा कोदो भित्रिने क्रम शुरूभएको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा कादो बालीको लागी पानी, मल र विउ प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सन्धि प्रतिवेदनहरू नआएकोले उत्पादन गतवर्ष भन्दा २%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ।	→	कोदोबाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अनर्पक्षित रोगकिरा तलागीमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारै रहने छ।		

बाली ३ उत्पादन स्थिति रहु लगाउदै गरेको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम त्रि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम त- आधार वर्ष भन्दा २०-२०% कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम त- आधार वर्ष भन्दा २०-२०% सम्म कम त्रि + प. आधार वर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम त- आधार वर्ष भन्दा २०-२०% सम्म कम त्रि + प. आधार वर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	उच्च हिमानी समूह भएकोले यस अवधिमा गहुँको रोपाई गर्ने काम करिब २०%ले सकिएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ । मौसम अनुकूल भएको, बिउको उमार राम्रो भएको, उन्नत बिउको उपलब्धता र राशापनीक मलको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा गहुँ रोपाई सिकने रिपोर्ट प्राप्त भएको छ ।	→	पुरै क्षेत्रफलमा गहुँ रोपाई भईसकेको हुनेछ । जसका कारण गहुँको उत्पादन गत वर्षको भन्दा करिब ११%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ ।
घरघुरीहरूमा खाद्य सञ्चयको अवस्था	>४०% घरघुरीहरूमा ४ महिना भन्दा बढीका लागि खाद्य संचिती त- >४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि + प. >४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त- २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि + प. २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती त- २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि + प. २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती > ४० % घरघुरीहरूमा खाद्य संचिती दिलाएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	यस समूहका गाविसहरूमा मकै र वर्षेआलु भित्रि सकेको, कादो भित्रिने क्रममा रहेको, सिमित मात्रामा रोजगारका साथै स्थानिय उत्पादनको बिक्रि र विप्रेषण प्रवाहको आम्दानीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका भएता पनि समूह ए र बि को तुलनामा कम उत्पादकत्व, कम खेतियोग्य जमिन, मुख्य बजार केन्द्र टाढा रहेका कारण नगदे बालीहरू अति कम लगाउने प्रचलन रहेकाले आम्दानी कम भई खाद्य संचिती २-३ महिनाको लागि मात्र प्रयाप्त हुने निष्कर्ष रहेको छ ।	→	कोदो भित्रिने हुँदा खाद्य संचितीको अवस्था केहि सुधार हुने र आम्दानीका श्रोतहरू पनि केहि मात्रामा बढ्ने हुनाले खरिद गर्ने क्षमता समेत राम्रो रहने भयतापनि कोदोले धान्ने समय करिब १-२ महिनाको लागि मात्र हुने परम्परा भएकोले खाद्य संचितीको अवस्थामा खासै सुधार नहुने अनुमान रहेको छ ।
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सञ्चय	सामान्य स्तरको संचिती रहेको/अवस्थामा बजार राम्रो रहेको र माग पूरा गर्नका लागि प्याप्त आपूर्ति भएको संचिती घट्नेको तर अझै पनि खाद्य पुरा गर्नका लागि प्याप्त रहेको अति कम संचिती स्तर, माग पूरा गर्ने आसिक रूपमा समर्थ संचिती दिलाएको संचिती दिलाएको/बजार चालू नभएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	बजार भाउ ५-७% बृद्ध भएको, कच्च तथा पक्क सडकहरू संचालनमा आएका कारण मुख्य बजार केन्द्रहरूसंगको पहुँच केहि सहज रहेको साथै डुवानीको साध्य प्रयाप्त मात्रामा पाईएकाले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ ।	→	हिउँदै सडकहरू संचालनमा रहने हुँदा क्षेत्रिय बजार संगको पहुँच अझ सरल हुन गई बजार खाद्य संचयको अवस्था अझ राम्रो हुने अनुमान गरिन्छ ।
गाविस भित्र र बजारका गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू	रोजगारीको स्तर सीमांरखामा वा ५०% सम्म कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०-४०% ले कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ४०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध नभएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	यस अवधिमा अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत निर्माण परियोजनाका सडक मर्मत परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब २९० जनाले दैनिक काम परी करिब १ करोड बराबर आम्दानी भएको पाईएको छ । तर यो आम्दानीको करिब २०% मात्र भाग यस क्षेत्रमा पर्ने जाने अनुमान गरिएको छ ।	→	अपर तामाकोशी जलविद्युत, खानीखोला साना जलविद्युत निर्माण परियोजना सुचारु रहनुका साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर अधिल्लो अवधिको तुलनामा बृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ । यसको साथै निजि तथा सरकारी बजेटका परियोजनाहरू पनि संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा बृद्धि हुने अनुमान रहेको छ ।
आम्दानी: गैह्र काठ वन पैदावार, नगदे/उच्च मूल्य बाली र साना ब्यवसाय	आम्दानीको स्तर सीमांरखामा वा सामान्य स्तरमा सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-२०% कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको वेचबिचन नभएको/ आम्दानी नभएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	यो क्षेत्रमा वर्षे आलु, अलैची, सन्तलाजात, तथा काउली, गोलभेंडा, बन्दा लगायतका तरकारीहरू आन्तरिक पर्यटनबाट, र NTFP (खोटे, अर्गोनी, बाँस-निनालो, चिराइतो, नेपाली कागज, मर्जिठो, वन लसुण, मछिनोको तेल) बिक्रिबाट करिब रु ५२ करोड २० लाख आम्दानी भएको छ । तर यो क्षेत्रमा आम्दानीको करिब २०% मात्र भाग पर्ने अनुमान रहेको छ ।	→	यस अवधिमा मौसमी तरकारीहरूको बिक्रि नियमित हुने हुदाँ आम्दानीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिन्छ । यो अवधिमा काठ र नैरकाठ पन पैदावरको बिक्रि वितरणको अनुपात अधिल्लो चौमासिक भन्दा बढ्ने अनुमान गरिएको छ । $\sqrt{=}$ विश्वसनीय; ?=अपुष्ट
पशुजन्य आम्दानी: मासु, दुध, झन्डा, माछा, मह	आम्दानीको स्तर सीमांरखामा वा सामान्य स्तरमा सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-२०% कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको वेचबिचन नभएको/ आम्दानी नभएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	पशुजन्य उत्पादनबाट यो चौमासिकमा करिब रु.१९ करोड १३ लाख आम्दानी भएको छ यो गतवर्ष भन्दा २% ले बढी हो ।	→	घाडपर्वको समय सकिएको हुदा अधिल्लो चौमासिकको तुलनामा आम्दानीमा केहि कम हुने भयतापनि अधिल्लो वर्षको तुलनामा ब्यवसायीक उन्नत गाई पातनको संख्या कमस बृद्धि भएकोले यसबाट हुने आम्दानीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ । $\uparrow$ $\downarrow$
चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य	सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा $\pm$ १०% सम्म कमी आएको सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% बृद्धि सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% बृद्धि सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% बृद्धि सीमांरखाको तुलनामा मूल्यमा $>$ ६०% बृद्धि	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	मोटा चामल, गहुँको पिठो लगाएत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य गतवर्षको भन्दा करिब ५-७%ले बढेको पाईएको छ ।	→	इन्धनको मूल्य घट्टि रहेको, कर्च सडकहरू संचालनमा आई रहने, कोदो भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ । आगामी पुर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ । कादो भित्रिने हुँदा घरघुरी खाद्यान्न संचिती केहि बढ्ने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पुर्वाधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना, खानीखोला साना जलविद्युत आयोजना निर्माणले साथै हिमाली परियोजनाको रकम लगानी र सरकारी बजेटबाट गरिने निर्माण परियोजनाहरूको काम समेत सुरु हुने समय हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ । यी
विप्रेषण	सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०% उत्रिएको सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०% ले कमी सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०-४०% ले कमी सीमांरखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा $>$ ६०% ले कमी विप्रेषण प्रवाहमा उल्लेख कमी वा विप्रेषण प्रवाह नभएको	त्रि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैटुक वि.खा.सु.स.वैटक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	*	दशौँ तिहार जस्ता ठुला घाडपर्वको समय भएकोले र तेस्रो मुसुक्मा कामको लागि जाने मानिसहरूको संख्या कमस बढी रहेकोले अधिल्लो वर्षको तुलनामा विप्रेषण १०% ले बढेको पाईयो । यो चौमासिकमा करिब रु. ६० करोड विप्रेषण भएको अनुमान रहेको छ ।	→	यस अवधिमा अधिल्लो अवधिको भन्दा विप्रेषण प्रवाह कम हुने भयता पनि विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढेकोले अधिल्लो वर्षको तुलनामा विप्रेषणको अनुपात करिब ५-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

रोगव्याधी र माहामारीका घटनाहरू	<p>रोगव्याधीका मासिलाहरू उल्लेख्य मात्रामा देखिन नपाउने</p> <p>रोगव्याधीका केही मासिलाहरू देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा नियन्त्रण गर्ने सकिने</p> <p>केही रोगव्याधीहरू माहामारीका रूपमा फैलिनका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा चाहिँ सहायताको आवश्यकता</p> <p>केही आम रोगव्याधीहरूले सर्वव्यापी माहामारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा चाहिँ सहायताको आवश्यकता</p> <p>रुग्णता वा मृत्युदर बढ्न सक्छन्मा देखा परेको, विशेषकरूनको टोली सतत विशेष स्वास्थ्य सेवाको आवश्यकता</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधिको घटनाहरू उल्लेख्यरूपमा देखा नपरेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।	→	वर्षाको समय सकिनेकोले भन्दापछिला लगाएत सरुवारोगहरूको प्रकोप माहामारीको रूपमा नदेखिने अनुमान गरिएको छ ।	उल्लेखित कारणहरूले गर्दा आम्दानीमा कुनै समस्या नहुने देखिन्छ । यसको अलवा विप्रेषण आउने, पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनको विक्रिवाट आम्दानी निरन्तर रहि खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।
खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई (खुला पिप्सा पिप्सा मुक्त)	<p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणाली सुचारु रूपको वा घरम जलवायुवाट सम्पर्कित नभएको ≥ 95 लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध यथापि, स्थानीय स्तरमा मर्मत गर्न सकिने स्तुरूपमा ≥ 95 लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमको आवश्यकता भएको ७२-९२ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा बारम्बार अवरोध र विशेष आर्थिक र प्राविधिक सहयोग माथि आर्कामिक योजना वा उपायहरूको आवश्यकता भएको ४-७४ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणाली लक्षम अवस्थामा रहेको र पुनर्निर्माणका लागि चाहिँ सहायताको आवश्यकता भएको < 4 लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अवरोध नआएको भएतापनि धाराहरू धेरै अगाडी निर्माण भएकोले करिब ३०% धाराहरू मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ । यो समूहमा आलम्पु मात्र खुला पिप्सा मुक्त घोषण गरिएका गा.वि.स.हो ।	→	वर्षाको समय सकिनेकोले वाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम हुने हुँदा खानेपानी तथा सरसफाईमा अवरोध नहुने अनुमान गरिन्छ ।	
जलवायुजन्य जोखिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुब्बा, हिमपात, बसिनापात र हुरीबतास	<p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरू नभएको वा सो घटनाबाट < 20 % खाद्य सौचिती र सम्पति नोक्सानी</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट $20-20$ % खाद्य सौचिती र सम्पति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हानिको घटनाहरू भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट > 20 % खाद्य सौचिती र सम्पति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हानाहरू भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट सम्पतिहरू पूर्ण रूपमा नोक्सानी भएको, मानव हानाहरू र उल्लेख्य रूपमा विस्तारित भएको</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	मध्य कर्णालको समय परेकोले माली, भिरकोट लगायतको ठाँउमा सामान्य समस्या भएको बाहेक अन्य जोखिमका घटनाहरूको प्रतिवेदन प्राप्त नभएको अवस्था छ ।	→	हिमाली जिल्ला भएकोले हिमपात हुने संभावना रहेको भयतापनि बालीमा क्षति गर्ने गरि हिमपात नहुने अनुमान गरिएको छ ।	
विपदजन्य घटनाहरू: भूकम्प, आगजनी	<p>भूकम्प वा आगजनी अस्ता विपदहरू जसमाको बा.सो विपदहरू < 10 % घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट $10-20$ % घरधुरीहरू प्रभावित < 30 % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचिती र सम्पति गुमाएको</p> <p>विपदबाट $20-20$ % घरधुरीहरू प्रभावित $10-20$ % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचिती र सम्पति गुमाएको</p> <p>विपदबाट $20-20$ % घरधुरीहरू प्रभावित $20-20$ % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचिती र सम्पति गुमाएको</p> <p>विपदबाट > 20 % घरधुरीहरू प्रभावित > 20 % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचिती र सम्पति गुमाएको</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	यस अवधिमा विपदजन्य घटनाहरू नभएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।	↓	सुब्बा मौसम भएकोले आगजनीको घटनाहरू घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।	
बाहिरी बसासराई (बसासराट प्रेरित)	<p>मौसमी बसासराटमा ≤ 90 % बढि</p> <p>मौसमी बसासराटमा $10-20$ % बढि</p> <p>मौसमी बसासराटमा $20-20$ % बढि</p> <p>मौसमी बसासराटमा > 20 % बढि</p> <p>कुनै संख्यामा चाहिँ बसासराटमा भएको</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	यस अवधिमा दशै तिहार जस्ता ठुला चाड परेकोले मौसमी रूपमा हुने बसासराटको अवस्था गतवर्षको तुलनामा समान रहेका आकलन गरिएको छ ।	→	यस अवधिमा वर्षे बाली भित्रि सक्ने समय भएकोले अधिल्लो अवधिको तुलनामा मौसमी बसासराट केहि मात्रामा बढ्न सक्ने भयतापनि अधिल्लो वर्षको अनुपातमा समान रहने अनुमान गरिएको छ ।	
नागरिक सुरक्षा (सामाजिक हिंसा र बन्द/अवरोध)	<p>सामान्यता शान्तिपूर्ण अवस्था, बन्द सरुवाका आवश्यकताहरू प्रमुखीका लागि बजार र सेवाहरू निरंतर अवस्थामा रहेका ।</p> <p>सुरक्षा अवस्था विधौको । बजार र सेवाहरू प्रभावित भएका, ४ महिना भित्र $10-20$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंदाबुलमा रोक । ४ महिना भित्र $20-20$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंदाबुलमा रोक । ४ महिना भित्र > 20 दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>उच्च विनिमयको बढ्दो अवस्था, मानव विस्थापन</p>	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१३,मंसिर,०७ ६,पौष,०७	✓	कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू निर्वाह रूमा भई रहेको शान्तीपूर्ण अवस्था रहेको छ ।	→	यस अवधिमा पनि शान्ती सुरक्षको अवस्था शान्तीपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ ।	

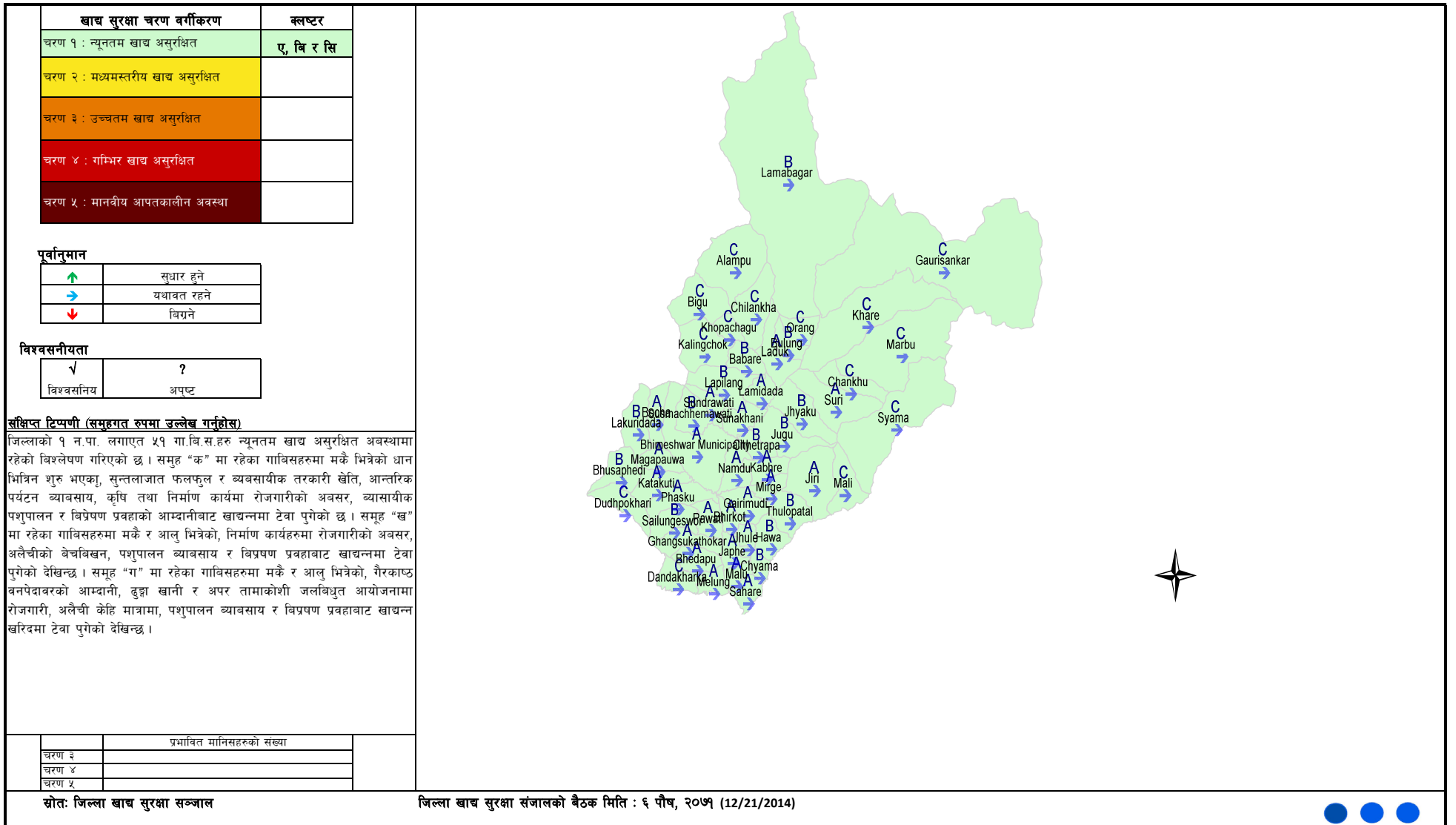
- ७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरू :**
- क. खडेरी
  - ख. बाढी
  - ग. असिना
  - घ. हिलो/छिट्टो वर्षाको र्सिात
  - ङ. पहिरो
  - च. अन्नबालीमा रोग
  - छ. अस्तब्यस्त बजार
  - ज. सामाजिक सुरक्षा
  - झ. महंगो बजार भाउ
  - ञ. वैदेशीय सुरुक्षा
  - ट. रोग व्याधिको संक्रमण
  - ड. वैदेशीयारी
  - ड. अन्य
- (८) खाद्य असुरक्षाको अन्तरनिहित कारणहरू :**
- क. निम्नो भूमिको बढ्दो
  - ख. बाढीको प्रभाव नहुनु
  - ग. उपलब्ध जग्गा
  - ग. अग्रप्राप्तिको अभाव
  - घ. जनचेतना/शिक्षा
  - ङ. अन्य-

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण नक्सा

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-कार्तिक, २०७१ (Mid July-Mid November' 2014)

वर्षा, प्रकोप तथा अवरोध नक्सा (Map of Rainfall, Disaster and Blockade)

प्रतिवेदन अवधि : श्रावण-मंसिर, २०७१ (Mid July-Mid November' 2014)

वर्षाको स्थिति (रङ्ग प्रयोग गर्ने)

	सामान्य / पर्याप्त
	अपर्याप्त (ढिलो / चाँडो)
	धेरै अपुग / नगण्य मात्रा
	सुख्खा / खडेरी / वर्षा नै नभएको
	अत्याधिक वर्षा (वालीमा क्षति पुगेको)
	हिमपात

प्रकोप (चिन्ह प्रयोग गर्ने)

	पहिरो
	वादी
	माहामारी (वाली / पशु / मानव)
	असिनापात

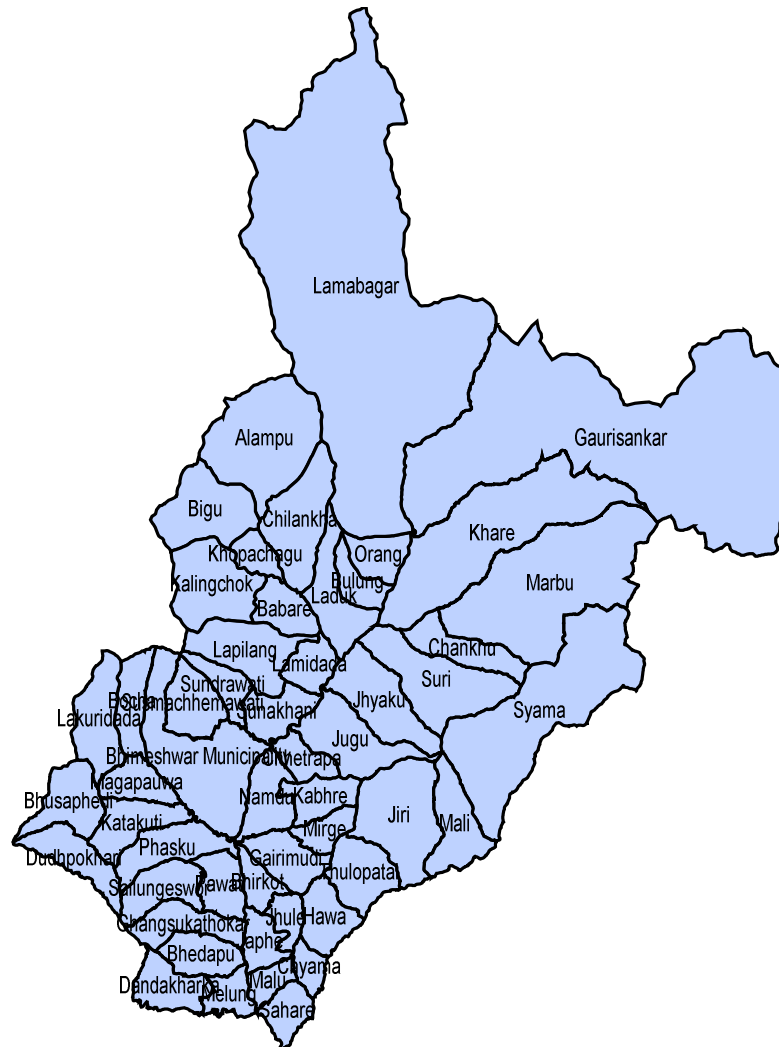
विश्वसनीयता

	
विश्वसनीय	अपष्ट

यातायात अवरुद्धबाट प्रभावित बाटोहरूलाई नक्सामा अंकित गर्नुहोस् ।

टिप्पणी :

किसान र खाद्य सुरक्षा संजालको अनुसार यो अर्वाध मध्य मनसुनको अर्वाध भएकोले केहि ढिलो गरी असारको अन्तिम साताबाट मात्र वर्षा शुरु भएको भएता पनि वालीको लागी आवश्यक अनुपातमा वर्षा भएको जानकारी प्राप्त भएको छ । ऋसोजमा पनि वर्षा आवश्यक मात्रामा भएकोले गहुँ लमयमाने लगाउन पाएको रिपोर्ट प्राप्त भएको छ ।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

बाली अवस्थाको नक्सा

बाली : धान

प्रातवदन अवाध : श्रावण-कात्क, २०७१ (Mid July-Mid November' 2014)

बाली वृद्धि अवस्था

P	लगाउँदै (Planting)
G	हुँकँदै (Growing)
H	भिन्नाउँदै (Harvesting)

बाली उत्पादन अवस्था

	सामान्य (आधार वर्ष भन्दा १०% सम्म कम)
	विगिएको (आधार वर्ष भन्दा १०-३०% सम्म कम)
	नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ३०-५०% सम्म कम)
	धेरै नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ५०-७०% सम्म कम)
	अति नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा > ७०% सम्म कम)

विश्वसनीयता

√	?
विश्वसनीय	अपुष्ट

लगाउने महिना : असार/साउन

भिन्नाउने महिना : कार्तिक/मंसिर

हाल लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ३१८०

गत वर्ष लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ३१७५

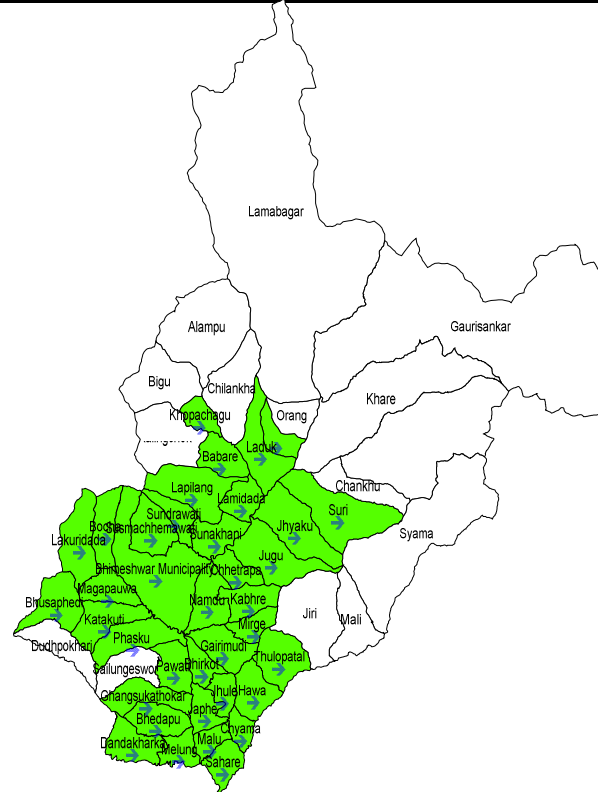
सामान्य वर्षमा लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ३१५०

सिंचित क्षेत्रफल(हे) :

आकाशेवाट सिंचित क्षेत्रफल(हे) :

टिप्पणी :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तथ्याङ्क अनुसार यो वर्ष धानको उत्पादन गत वर्षको भन्दा ७.८७%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार वर्षको तुलनामा करिब २% ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ । उत्पादन बढ्ने मुख्य कारणहरुमा हिमाली जिल्ला भएकोले मौसम अनुकूल रहेको, राशायनिक मलको उपलब्धता प्रयाप्त हुनु, रोगाकारको प्रकोप महामारीको रुपमा देखा नपर्नु, उन्नत बिउको प्रयोग बढ्नु, समयमा रोपाई हुनु रहेका छन् ।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

बाली अवस्थाको नक्सा

बाली : गहुँ

प्रातवदन अवाध : श्रावण-कातक, २०७१ (Mid July-Mid November' 2014)

बाली वृद्धि अवस्था

P	लगाउँदै (Planting)
G	हुर्कंदै (Growing)
H	भिन्नाउँदै (Harvesting)

बाली उत्पादन अवस्था

Green	सामान्य (आधार वर्ष भन्दा १०% सम्म कम)
Light Green	विपिणको (आधार वर्ष भन्दा १०-३०% सम्म कम)
Orange	नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ३०-५०% सम्म कम)
Red	धेरै नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ५०-७०% सम्म कम)
Dark Red	अति नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा > ७०% सम्म कम)

विश्वसनीयता

√	?
विश्वसनीय	अपुष्ट

लगाउने महिना : कार्तिक/मांसिर

भिन्नाउने महिना : चैत्र/विशाख

हाल लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४७००

गत वर्ष लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४६५०

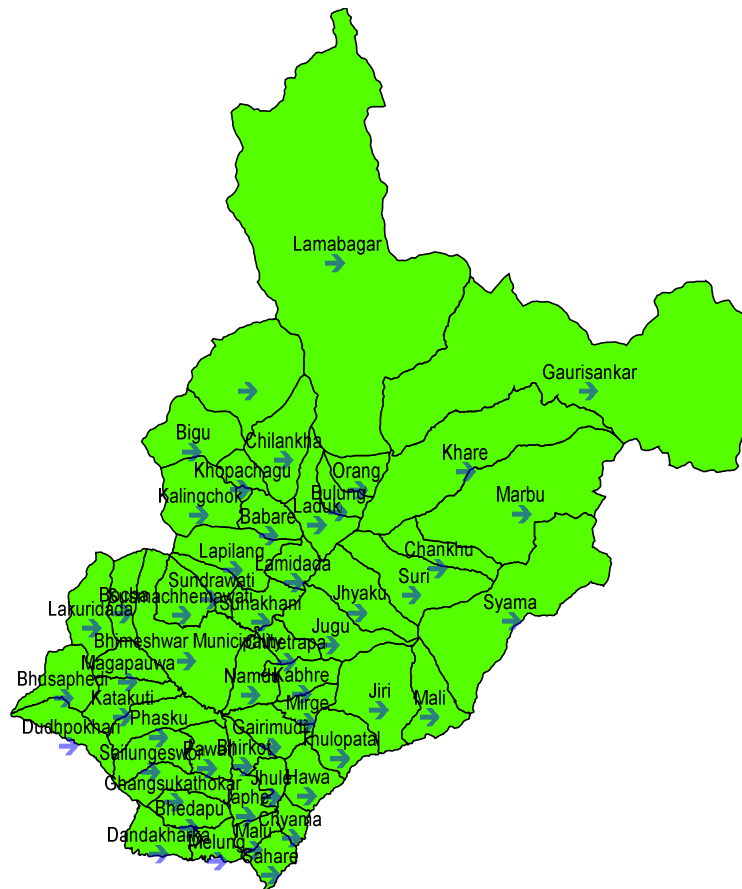
सामान्य वर्षमा लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४६४०

सिंचित क्षेत्रफल(हे) : नछुट्टाएको

आकाशेवाट सिंचित क्षेत्रफल(हे) : नछुट्टाएको

टिप्पणी :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तथ्याङ्क अनुसार यो वर्ष गहुँको उत्पादन गत वर्षको भन्दा १२%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार वर्षको तुलनामा करिब २.७% ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ। उत्पादन बढ्ने मुख्य कारणहरूमा मौसम अनुकूल रहेको, रासायनिक मलको उपलब्धता प्रयाप्त हुनु, उन्नत बिउको प्रयोग बढ्नु, समयमा रोपाई हुनु, अधिल्लो वर्षको तुलनामा लगाइएको क्षेत्रफलमा वृद्धि हुने अनुमान गरिनु रहेका छन्।

जिल्लामा ५ वर्षको औसत उत्पादनलाई सामान्य उत्पादन मानिएको छ।

स्रोत: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

जिल्ला खाद्य सुरक्षा संजालको बैठक मिति : ६ पौष, २०७१ (12/21/2014)